

13. Khazin M. "Basel III" : global banking sector reform" [Electronic resource]. – Access mode : <http://www.fintimes.km.ru/obzory/bankovskii-sektor/12860>.
14. "On Banks and Banking" : Law of Ukraine of 07.12.2000 № 2121-III (supplemented and revised) [Electronic resource]. – Access mode : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2121-14/page3>.

УДК 351.751/.752

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ НЕДЕРЖАВНИХ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРИ УКРАЇНИ

Цьвок М.С., асистент

*Навчально-науковий Інститут права та психології Національного університету «Львівська політехніка», вул. Князя Романа 1/3, м. Львів, Україна
Maryana.kharysh@gmail.com*

Статтю присвячено аналізу міжнародних і національних нормативно-правових актів інформаційної сфери, якими врегульовано діяльність недержавних громадських організацій в Україні. Визначено прогалини в чинному законодавстві України щодо інформаційного забезпечення діяльності недержавних громадських організацій.

Ключові слова: недержавні громадські організації, законодавство України, міжнародні нормативно-правові акти, інформація.

ПРАВОВЫЕ ОСНОВЫ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ НЕГОСУДАРСТВЕННЫХ ОБЩЕСТВЕННЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ В ИНФОРМАЦИОННОМ ПРОСТРАНСТВЕ УКРАИНЫ

Цьвок М.С.

*Учебно-научный Институт права и психологии Национального университета «Львовская политехника», ул. Князя Романа 1/3, г. Львов, Украина
Maryana.kharysh@gmail.com*

Статья посвящена анализу международных и национальных нормативно-правовых актов информационной сферы, которыми урегулирована деятельность негосударственных общественных организаций в Украине. Определены пробелы в действующем законодательстве Украины по информационному обеспечению деятельности негосударственных общественных организаций.

Ключевые слова: негосударственные общественные организации, законодательство Украины, международные нормативно-правовые акты, информация.

LEGAL BASIS OF ACTIVITY OF NON-GOVERNMENTAL ORGANIZATIONS IN THE INFORMATION SPACE OF UKRAINE

Tsvok M.S.

*Educational and Research Institute of Jurisprudence and Psychology,
National University "Lviv Polytechnic", Kniaz Roman str., 1/3, Lviv, Ukraine
Maryana.kharysh@gmail.com*

The article points out international and national legal acts of informational sphere that regulate activity of non-governmental organizations in Ukraine. Flaws of current Ukrainian legislation in informational supply of activity of non-governmental organizations are determined.

Legal principles of activity of non-governmental organizations in informational sphere of Ukraine include: the rule of law; legitimacy; equality before the law and the courts; respect for human dignity; ensuring the right to liberty and personal immunity; freedom of thoughts and speech, free expression of views and beliefs; ensuring the right of association in public organizations; inviolability of private property; ensuring the right to appeal against decisions, actions or inactions of subjects of legal relations; publicity of informational sphere consists in the fact that information sharing occurs through the mass

media and through the Internet websites; language of activities of non-governmental organizations in the informational sphere.

We consider that the development of informational society in Ukraine is an important basis of the creating of legislative principles of informational supply of non-governmental organizations activity. Legislative principles of non-governmental organizations activity in informational sphere are contained in the Constitution of Ukraine, other national and international legal acts which ensure right to information.

International legal acts which ensure right of non-governmental organizations to information in Ukraine include: The Universal Declaration of Human Rights (1948); Convention for the Protection of Human Rights and Freedoms (1950); International Covenant on Civil and Political Rights (1966); (1981); Convention on Access to Information, Public Participation in Decision-making and Access to Justice in Environmental Matters (Aarhus Convention) (1998); Okinawan Charter on Global Information Society (2000); Convention on Cybercrime (2001) etc.

Right to information of citizens of Ukraine and non-governmental organizations is guaranteed by the Fundamental Law and is regulated by national informational legislation.

In fact the Law of Ukraine on October 2, 1992 "On Information" regulates relations regarding the creation, collection, receipt, storage, usage, distribution, security and protection of the information.

Furthermore activity of non-governmental organizations in informational sphere is regulated by other national legal acts including the laws of Ukraine "On information", "On Personal Data Protection", "On Access to Public Information" etc.

However, in spite of a large number of legal acts that regulate relations in the informational sphere, their development and degree in Ukraine is insufficient.

Key words: non-governmental organizations, legislation of Ukraine, international legal acts, information.

Сьогодні як у світі в цілому, так і в Україні зокрема існує потреба в належній і достовірній поінформованості громадськості. Не становлять виняток і недержавні громадські організації, які є добровільними об'єднаннями громадян для вирішення суспільних питань чи проблем.

Недосконалість інформаційного законодавства України є причиною непорозумінь, які виникають у забезпеченні діяльності недержавних громадських організацій в Україні. Тому законодавство потребує вдосконалення, оновлення й адаптації до міжнародних правових стандартів у сфері інформації із залучення громадськості через діяльність недержавних громадських організацій.

Дослідженням діяльності громадських організацій в Україні займалися науковці В. Балабін, В. Білецький, О. Ващук, С. Голота, Ю. Галустян, В. Головенько, О. Грущенко, М. Гуляєва, О. Кікоть, В. Кузнєцов, С. Левченко, Л. Кобилянська, С. Круглик, О. Михайловська, В. Новохацький, Л. Паливода, С. Паливода, О. Пархомчук, В. Пашенко, Є. Пожидаєв, О. Стегній, О. Тарасов, О. Клименко, В. Нанівська, А. Ткачук, М. Шевченко та ін.

Інформаційне законодавство України є темою досліджень багатьох учених, зокрема І. Арістової, В. Белєвцевої, С. Грищак, В. Залізняка, Р. Калюжного, Т. Коломоєць, В. Ліпкана, О. Манжя, А. Марущак, О. Марценюка, В. Настюка, С. Петрова, В. Цимбалюка, К. Череповського та ін.

Однак у роботах вищезгаданих науковців правові засади діяльності в інформаційній сфері недержавних громадських організацій розглядаються лише фрагментарно, без поглибленого аналізу цього правового феномена.

Мета статті – здійснити аналіз міжнародних і національних правових актів, які регулюють діяльність недержавних громадських організацій в інформаційній сфері, для більш поглибленого висвітлення існуючих прогалин у цій сфері та вироблення пропозицій щодо їх усунення.

За допомогою системи юридичних норм, що містяться в актах різної юридичної сили й визначають параметри належної поведінки суб'єктів цієї діяльності, держава зміцнює правосвідомість громадян, виховує в них почуття громадянського обов'язку, дисциплінує й організовує. Дотримання правил поведінки в державі повинно здійснюватися свідомо й

добровільно, оскільки вони втілюють волю народу, є загальнообов'язковими, ґрунтуються на підтримці держави та громадській думці. Такі норми містяться, як правило, у правових нормативних актах різної юридичної природи й сили [1, с. 73].

Нормативні акти, залежно від їх юридичної природи та галузевої, спеціальної (структурної) належності, містять у собі положення, які ґрунтуються на:

- верховенстві права, яке за своїм призначенням визначає й закріплює права та свободи особи, зокрема держава в особі органів влади й управління створює можливості їх реалізації за допомогою недержавних громадських організацій;
- законності діяльності недержавних громадських організацій в інформаційній сфері;
- рівності суб'єктів інформаційних відносин перед законом і судом (ст.24 Конституції України) [2];
- повазі до людської гідності, яка повинна проявлятися до кожної людини зі сторони державних органів влади й управління (ст. 28 Конституції України) [2];
- забезпеченні права на свободу й особисту недоторканність особи під час виконання нею громадянських обов'язків;
- свободі думки та слова, на вільному вираженні своїх поглядів і переконань, які закріплені ст. 34 Конституції України, а також на реалізації права вільно збирати, зберігати, використовувати й поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб на свій вибір [2];
- забезпеченні права на свободу об'єднання в громадські організації для захисту своїх прав і свобод та задоволення законних інтересів, за винятком обмежень, встановлених законом, в інтересах національної безпеки та громадського порядку, охорони здоров'я населення або захисту прав і свобод інших людей [2];
- недоторканності права власності, закріпленому в ч.1 ст.41 Конституції України, що дозволяє володіти, користуватися й розпоряджатися інформацією в межах, дозволених законом [2];
- забезпеченні права на оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів правових відносин у сфері інформації;
- публічності інформаційної сфери, яка досягається за допомогою сучасних засобів масової інформації;
- використанні мови, якою здійснюється діяльність недержавних громадських організацій в інформаційній сфері.

Використання вказаних положень є важливим підґрунтям для створення законодавчих засад інформаційного забезпечення діяльності недержавних громадських організацій і подальшого розвитку інформаційного суспільства.

У п.2 розділу III Основних засад розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 рр., які затверджено Законом України від 9 січня 2007 р. № 537-V, зазначено про його законодавче забезпечення, що сприятиме створенню цілісної системи законодавства, гармонізації з нормами міжнародного права щодо питань розвитку інформаційного суспільства та здійсненню кодифікації інформаційного законодавства [3].

Створення інформаційного законодавства передбачає дотримання загальних принципів Конституції України [2], а також принципів свободи створення, отримання, використання й розповсюдження інформації; об'єктивності, достовірності, повноти й точності інформації; гармонізації інтересів людини, суспільства та держави в інформаційній діяльності; обов'язковості публікації інформації, яка має важливе суспільне значення; обмеження

доступу до інформації лише на підставі закону; мінімізації негативного інформаційного впливу та негативних наслідків функціонування інформаційно-комунікаційних технологій; недопущення незаконного розповсюдження, використання й порушення цілісності інформації; гармонізації інформаційного законодавства та всієї системи вітчизняного законодавства. З метою реалізації зазначених принципів необхідно підготувати та прийняти Інформаційний кодекс України [3].

Закріплення вказаних принципів стало можливим на основі й підставі врахування міжнародно-правових актів, які забезпечують право недержавних громадських організацій на інформацію в Україні. До них треба віднести такі:

- *Загальна декларація з прав людини* від 10 грудня 1948 р., у якій ст.19 визначено право кожного на свободу шукати, отримувати й поширювати інформацію та ідеї будь-якими засобами й незалежно від державних кордонів [4];
- *Конвенція про захист прав і свобод людини* від 4 листопада 1950 р. (ратифіковано Законом України від 17 липня 1997 р. № 475/97-ВР), згідно зі ст.10 якої кожен має право на свободу вираження своєї думки, що включає свободу дотримуватися своєї точки зору, отримувати й передавати інформацію й ідеї без втручання органів державної влади й незалежно від кордонів. Здійснення цих свобод, оскільки воно пов'язане з обов'язками й відповідальністю, може підлягати формальностям, умовам, обмеженням або санкціям, які встановлені законом і є необхідними в демократичному суспільстві в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадської безпеки, для запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я чи моралі, для захисту репутації чи прав інших осіб, для запобігання розголошенню конфіденційної інформації або для підтримання авторитету й безсторонності суду [5];
- *Міжнародний пакт про громадянські й політичні права* від 16 грудня 1966 р. (ратифіковано Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 19 жовтня 1973 р. № 2148-VIII (2148-08)), у якому ч.2 ст.19 зазначено, що кожна людина має право на вільне вираження своєї точки зору. Це право включає свободу шукати, отримувати та поширювати будь-яку інформацію й ідеї, незалежно від державних кордонів, усно, письмово, за допомогою друку або художніх форм вираження чи іншими способами на свій вибір [6];
- *Конвенція про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних* від 28 січня 1981 р. (ратифіковано Законом України від 6 липня 2010 р. № 2438-VI), згідно зі ст.7 якої для захисту персональних даних, що зберігаються у файлах даних для автоматизованої обробки, вживають відповідні заходи безпеки, спрямовані на запобігання випадковому чи несанкціонованому знищенню або випадковій утраті, а також на запобігання несанкціонованим доступу, зміні або поширенню [7];
- *Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (Орхуська Конвенція)* від 25 червня 1998 р. (ратифіковано Законом України від 6 липня 1999 р. № 832-XIV). Статтею 3 цього документа передбачено, що «кожна зі Сторін здійснює необхідні законодавчі, регулятивні й інші заходи, включаючи заходи щодо досягнення відповідності положень, які регламентують порядок виконання положень цієї Конвенції, стосовно інформації, участі громадськості та її доступу до правосуддя, а також відповідні заходи для забезпечення умов їх застосування, для створення й підтримки чіткої, прозорої та злагодженої структури для виконання положень цієї Конвенції (п.1)» [8];
- *Окінавська хартія глобального інформаційного суспільства* від 22 липня 2000 р., яку підписали 8 країн: Великобританія, Німеччина, Італія, Канада, Російська Федерація, США, Франція, Японія. Вони слушно зазначили, що «питання подолання електронно-

цифрового розриву всередині держав і між ними посіло важливе місце в національних дискусіях. Кожна людина повинна мати можливість доступу до інформаційних і комунікаційних мереж» (п.9 Окінавської хартії). Також ці країни визначили, що «інформаційно-комунікаційні технології (ІТ) є одним із найбільш важливих факторів, що впливають на формування суспільства у XXI ст. Їх революційний вплив стосується способу життя людей, їхньої освіти й роботи, а також взаємодії уряду та громадянського суспільства. ІТ швидко стають життєво важливим стимулом розвитку світової економіки» (п.1 Окінавської хартії) [9];

- *Конвенція про кіберзлочинність* від 23 листопада 2001 р. (ратифіковано Законом України від 7 вересня 2005 р. № 2824-IV), у преамбулі якої зазначено, що «держави-члени Ради Європи та інші Держави, які підписали цю Конвенцію, <...> впевнені, що ця Конвенція є необхідною для зупинення дій, спрямованих проти конфіденційності, цілісності й доступності комп'ютерних систем, мереж і комп'ютерних даних, а також зловживання такими системами, мережами й даними шляхом встановлення кримінальної відповідальності за таку поведінку» [10];
- *Рекомендації Ради Європи № R(2002)2 «Про доступ до офіційних документів»* від 21 лютого 2002 р. У п.11 цих Рекомендацій визначено інформацію, яка оприлюднюється з ініціативи органів державної влади [11].

Чинне законодавство України до гарантій інформаційного забезпечення відносить обов'язок органів державної влади, органів місцевого самоврядування інформувати про свою діяльність, прийняті рішення, створення в державних органах спеціальних інформаційних служб або систем, які б забезпечували у встановленому порядку доступ до інформації, застосування юридичної відповідальності за порушення законодавства про інформацію, здійснення державного контролю за його дотриманням тощо [12, с. 129].

Згідно зі ст.34 Конституції України діяльність недержавних громадських організацій в інформаційній сфері повинна здійснюватися з дотриманням права на свободу думки та слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань, на вільне збирання, зберігання, використання й поширення інформації усно, письмово або в інший спосіб [2].

Обмеження прав людини у сфері інформації згідно з п.3 ст.34 Конституції України здійснюється в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, отриманої конфіденційно, для підтримання авторитету й неупередженості правосуддя [2].

Тлумачення цих конституційних норм висвітлено в Рішенні Конституційного Суду України від 20 січня 2012 р. № 2-рп/2012, у якому зазначено, що під час здійснення своїх прав і свобод кожна людина повинна зазнавати тільки таких обмежень, які встановлені законом виключно з метою забезпечення належного визнання й поваги прав і свобод інших, а також забезпечення справедливих вимог моралі, громадського порядку й загального добробуту в демократичному суспільстві [13].

Цивільний кодекс України, згідно з ч.1 ст.302, передбачає, що фізична особа має право вільно збирати, зберігати, використовувати й поширювати інформацію [14, с. 321-324].

Законодавчі норми діяльності недержавних громадських організацій в інформаційній сфері складають також вітчизняні нормативно-правові акти:

- Закон України «Про інформацію» від 2 жовтня 1992 р., який регулює відносини щодо створення, збирання, отримання, зберігання, використання, поширення, охорони, захисту інформації [15];
- Закон України «Про доступ до публічної інформації» від 13 січня 2011 р., який визначає порядок здійснення й забезпечення права кожного на доступ до інформації,

що знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених цим законом, та інформації, що становить суспільний інтерес [16];

- Закон України «Про захист персональних даних» від 1 червня 2010 р., який регулює правові відносини, пов'язані із захистом та обробкою персональних даних, спрямований на захист основоположних прав і свобод людини та громадянина, зокрема права на невтручання в особисте життя, у зв'язку з обробкою персональних даних [17];
- Закон України «Про захист економічної конкуренції» від 11 січня 2001 р., який визначає правові засади підтримки й захисту економічної конкуренції, обмеження монополізму в господарській діяльності та спрямований на забезпечення ефективного функціонування економіки України на основі розвитку конкурентних відносин [18];
- Закон України «Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України» від 23 лютого 2006 р., який визначає правові основи організації й діяльності Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України [19];
- Закон України від 19 червня 2003 р. «Про основи національної безпеки і оборони України», який згідно з п.17 ч.1 ст.92 Конституції України визначає основні засади державної політики, спрямованої на захист національних інтересів і гарантування в Україні безпеки особи, суспільства та держави від зовнішніх і внутрішніх загроз в усіх сферах життєдіяльності [20];
- Закон України «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації» від 23 вересня 1997 р., який визначає порядок всебічного й об'єктивного висвітлення діяльності органів державної влади й органів місцевого самоврядування засобами масової інформації та захисту їх від монопольного впливу органів тієї чи іншої гілки державної влади або органів місцевого самоврядування [21];
- Закон України «Про друковані засоби інформації (пресу) в Україні» від 16 листопада 1992 р., який створює правові основи діяльності друкованих засобів масової інформації (преси) в Україні, встановлює державні гарантії їх свободи відповідно до Конституції України, Закону України «Про інформацію» та інших актів чинного законодавства й визнаних Україною міжнародно-правових документів [22];
- Закон України «Про телебачення і радіомовлення» від 21 грудня 1993 р., який відповідно до Конституції України та Закону України «Про інформацію» регулює відносини, що виникають у сфері телевізійного та радіомовлення на території України, визначає правові, економічні, соціальні, організаційні умови їх функціонування, спрямовані на реалізацію свободи слова, прав громадян на отримання повної, достовірної та оперативної інформації, на відкрите й вільне обговорення суспільних питань [23];
- Закон України «Про інформаційні агентства» від 28 лютого 1995 р., який відповідно до Конституції України, інших законів України й міжнародно-правових документів закріплює правові основи діяльності в Україні інформаційних агентств та їх міжнародного співробітництва [24];
- Закон України «Про авторське право і суміжні права» від 23 грудня 1993 р., який охороняє особисті немайнові права й майнові права авторів та їхніх правонаступників, пов'язані зі створенням і використанням творів науки, літератури й мистецтва – авторське право, і права виконавців, виробників фонограм і відеограм та організацій мовлення – суміжні права [25];
- Закон України «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів» від 23 вересня 1997 р., який визначає правові, економічні,

організаційні засади державної підтримки засобів масової інформації й соціального захисту журналістів [26] та ін.

Ми підтримуємо думку В. Настюка про те, що, незважаючи на значну кількість нормативно-правової бази щодо регулювання відносин в інформаційній сфері, її рівень розвитку в Україні треба вважати недостатнім. Причинами цього є неефективність використання фінансових, матеріальних, кадрових ресурсів, низький рівень інформатизації; повільне створення необхідної інфраструктури для належної діяльності органів виконавчої влади у сфері захисту інформації, зокрема з використанням мережі Інтернет; недостатній рівень державної підтримки запровадження зворотного зв'язку «власник інформації – орган виконавчої влади» тощо [27, с. 116].

Слушною також є думка І. Лосєва про те, що «в Україні досі немає ефективних механізмів впливу держави й суспільства на інформаційну сферу. Тривалий час існує Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення. Однак члени Нацради на всі закиди щодо неподобств у медіа-просторі відповідають, що вони «не втручаються в контент телеканалів і радіостанцій». Вони не мають ніяких повноважень, зокрема й законодавчих. Отже, треба негайно розробити відповідний закон, оскільки не можна, щоб і надалі держава та суспільство залишалися безпорадними й незахисними проти ЗМІ, які одна дотепна журналістка розшифрувала як «засоби масової інфекції» [28].

Отже, правильній діяльності недержавних громадських організацій в інформаційному просторі України сприятиме усунення існуючих прогалин у регулюванні відносин у сфері інформації, створення Інформаційного кодексу України з метою систематизації правових норм, на основі й підставі яких повинна розвиватися інформаційна складова частина українського суспільства та держави.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кузьменко О. Феномен адміністративно-правового заохочення: монографія / О. Кузьменко, О. Стрельченко. – Львів: Атлас, 2010. – 204 с.
2. Конституція України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
3. Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки: затверджено Законом України від 9 січня 2007 р. № 537-V // Відомості Верховної Ради України. – 2007. – № 12. – Ст. 102.
4. Загальна декларація прав людини: міжнародний документ від 10 грудня 1948 р. // Офіційний вісник України. – 2008. – № 93. – Ст. 89.
5. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод: Міжнародний документ від 4 листопада 1950 р. // Офіційний вісник України. – 2006. – № 32. – Ст. 270.
6. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права: Міжнародний документ від 16 грудня 1966 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_043.
7. Конвенція про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних: міжнародний документ від 28 січня 1981 р. // Офіційний вісник України. – 2010. – № 58. – Ст. 1994.
8. Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (Орхуська Конвенція): міжнародний документ від 25 червня 1998 р. // Офіційний вісник України. – 2010. – № 33. – Ст. 1191.
9. Окінавська хартія глобального інформаційного суспільства: міжнародний документ від 22 липня 2000 р. // Дипломатический вестник. – 2000. – № 8. – С. 51-56.

10. Конвенція про кіберзлочинність : міжнародний документ від 23 листопада 2001 р. // Офіційний вісник України. – 2007. – № 65. – Ст. 2535.
11. Про доступ до офіційних документів : Рекомендації Ради Європи № R(2002)2 від 21 лютого 2002 р. // Правова інформація. – 2009. – № 4(24). – С. 5–7.
12. Марущак А. Інформаційне право. Доступ до інформації : навчальний посібник / А. Марущак. – К. : КНТ, 2007. – 532 с.
13. Рішення Конституційного Суду України від 20 січня 2012 р. № 2-рп/2012 у справі за конституційним поданням Жашківської районної ради Черкаської області щодо офіційного тлумачення положень ч.ч.1, 2 ст.32, ч.2, 3 ст.34 Конституції України // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – Ст. 60.
14. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України / за заг. ред. В. Богатиря. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 1024 с.
15. Про інформацію : Закон України від 2 жовтня 1992 р. № 2657-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – Ст. 650.
16. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13 січня 2011 р. № 2939-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 32. – Ст. 314.
17. Про захист персональних даних : Закон України від 1 червня 2010 р. № 2297-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 34. – Ст. 481.
18. Про захист економічної конкуренції : Закон України від 11 січня 2001 р. № 2210-ІІІ // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 12. – Ст. 64.
19. Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України : Закон України від 23 лютого 2006 р. № 3475-ІV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 30. – Ст. 258.
20. Про основи національної безпеки України : Закон України від 19 червня 2003 р. № 964-ІV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 39. – Ст. 351.
21. Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації : Закон України від 23 вересня 1997 р. № 539/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 49. – Ст. 299.
22. Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні : Закон України від 16 листопада 1992 р. № 2782-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 1. – Ст. 1.
23. Про телебачення і радіомовлення : Закон України від 21 грудня 1993 р. № 3759-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 10. – Ст. 43.
24. Про інформаційні агентства : Закон України від 28 лютого 1995 р. № 74/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 13. – Ст. 83.
25. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23 грудня 1993 р. № 3792-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 13. – Ст. 64.
26. Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів : Закон України від 23 вересня 1997 р. № 540/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 50. – Ст. 302.
27. Настюк В. Адміністративно-правовий захист інформації : проблеми та шляхи вирішення : монографія / В. Настюк, В. Белєвцева. – К. : Ред. журн. «Право України» ; Х. : Право, 2013. – 128 с.

28. Лосєв І. Інформаційне безсилля [Електронний ресурс] / І. Лосєв // Тиждень. – 2014. – 20 серпня. – Режим доступу : <http://tyzhden.ua/Society/116839>.

REFERENCES

1. Kuz'menko O.V. *Fenomen administrativno-pravovogo zaokhochennya* [The phenomenon of administrative and legal promotion] : monograph / O.V. Kuz'menko, O.G. Strel'chenko. – Lviv : Atlas, 2010. – 204 p.
2. Constitution of Ukraine of June 28, 1996 // *Vidomosti Verkhovnoy Radi Ukraine*. – 1996. – № 30. – Art. 141.
3. “Principles of Information Society Development in Ukraine for 2007-2015 approved by the” Law of Ukraine of January 9, 2007 № 537-V // *Vidomosti Verkhovnoy Radi Ukraine*. – 2007. – № 12. – Art. 102.
4. “Universal Declaration of Human Rights” : UNO ; Declaration, International instrument of December 10, 1948 // *Oficiyniy visnik Ukraine*. – 2008. – № 93. – Art. 89.
5. “Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms” : Council of Europe ; Convention, International Instrument of November 4, 1950 // *Oficiyniy visnik Ukraine*. – 2006. – № 32. – Art. 270.
6. “International Covenant on Civil and Political Rights” ; UNO ; Covenant ; International Document of December 16, 1966 [Electronic resource]. – Access mode : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_043.
7. “Convention on the Protection of Individuals with regard to Automatic Processing of Personal Data” : Council of Europe ; Convention, International Document of January 28, 1981 // *Oficiyniy visnik Ukraine*. – 2010. – № 58. – Art. 1994.
8. “Convention on Access to Information, Public Participation in Decision-making and Access to Justice in Environmental Matters (Aarhus Convention)” : UN Convention, List, International Document of June 25, 1998 // *Oficiyniy visnik Ukraine*. – 2010. – № 33. – Art. 1191.
9. “Okinawan Charter on Global Information Society” : Great Britain, Germany, Italy [...] Charter International Document of July 22, 2000 // *Diplomateskiy vestnik*. – 2000. – № 8. – P. 51-56.
10. “Convention on Cybercrime” : Council of Europe ; Convention, International Document of November 23, 2001 // *Oficiyniy visnik Ukraine*. – 2007. – № 65. – Art. 2535.
11. “On Access to Official Documents” : Council of Europe Recommendation № R (2002)2 of February 21, 2002 // «*Pravova informaciya*». – 2009. – № 4 (24).
12. Maruschak A.I. *Informatsiyne pravo. Dostup do informacii : navch. posibnik* [Information law. Access to information : train aid] / A.I. Maruschak. – Kyiv : KNT, 2007. – 532 p.
13. “Decision of the Constitutional Court of Ukraine of January 20, 2012 № 2-pp/2012 in the case on constitutional provision of Zhashkiv District Council of Cherkasy Oblast on official interpretation of provisions of p.1, 2 art.32, p.2, 3 art.34 of the Constitution of Ukraine” // *Vidomosti Verkhovnoy Radi Ukraine*. – 1992. – № 48. – Art. 60.
14. *Naukovo-praktichniy komentar Civil'nogo kodeksu Ukraine* [Scientific practical comment of the Civil code of Ukraine] / after the general release of V. Bogatirya. – Kyiv : «Center uchbovoy literature», 2012. – 1024 p.
15. “On Information” : Law of Ukraine 02.10.1992 № 2657-XII // *Vidomosti Verkhovnoy Radi Ukraine*. – 1992. – № 48. – Art. 650.

16. “On Access to Public Information” : Law of Ukraine of 13.01.2011 № 2939-VI // *Vidomosti Verkhovnoy Radi Ukraine*. – 2011. – № 32. – Art. 314.
17. “On Protection of Personal Data” : Law of Ukraine of June 01 2010 № 2297-VI // *Vidomosti Verkhovnoy Radi Ukraine*. – 2010. – № 34. – Art. 481.
18. “On Protection of Economic Competition” : Law of Ukraine of January 11, 2001 № 2210-III // *Vidomosti Verkhovnoy Radi Ukraine*. – 2001. – № 12. – Art. 64.
19. “On the State Service for Special Communications and Information Protection of Ukraine” : Law of Ukraine of February 23, 2006 № 3475-IV // *Vidomosti Verkhovnoy Radi Ukraine*. – 2006. – № 30. – Art. 258.
20. “On the Principles of the National Security of Ukraine” : Law of Ukraine of June 19, 2003 № 964-IV // *Vidomosti Verkhovnoy Radi Ukraine*. – 2003. – № 39. – Art. 351.
21. “On the the Procedure of Coverage of Activities of State and Local Governments in Ukraine by Media” : Law of Ukraine of September 23, 1997 № 539/97-BP // *Vidomosti Verkhovnoy Radi Ukraine*. – 1997. – № 49. – Art. 299.
22. “On Printed Mass Media (Press) in Ukraine” : Law of Ukraine of November 16, 1992 № 2782-XII // *Vidomosti Verkhovnoy Radi Ukraine*. – 1993. – № 1. – Art. 1.
23. “On Television and Radio Broadcasting” : Law of Ukraine of December 21, 1993 № 3759-XII // *Vidomosti Verkhovnoy Radi Ukraine*. – 1994. – № 10. – Art. 43.
24. “On the information agencies” : Law of Ukraine of February 28, 1995 № 74/95-BP // *Vidomosti Verkhovnoy Radi Ukraine*. – 1995. – № 13. – Art. 83.
25. “On Copyright and Related Rights” : Law of Ukraine of December 23, 1993 № 3792-XII // *Vidomosti Verkhovnoy Radi Ukraine*. – 1994. – № 13. – Art. 64.
26. “On State Support of Mass Media and Social Protection of Journalists” : Law of Ukraine of September 23, 1997 № 540/97-BP // *Vidomosti Verkhovnoy Radi Ukraine*. – 1997. – № 50. – Art. 302.
27. Nastyuk V.Ya. *Administrativno-pravoviy zakhyst informacii : problemi ta shlyakhi virishennya* [Administrative and legal protection of information : challenges and solutions] : monograph / V.Ya. Nastyuk, V.V. Bielievtseva. – Kyiv : Editor of zhurn. «Pravo Ukraine» ; Kharkiv : Pravo, 2013. – 128 p.
28. Losiev I. “Information impotence” [Electronic resource] / I. Losiev // «Tizhden'». – 2014. – on August, 20.– Access mode : [http ://tyzhden.ua/Society/116839](http://tyzhden.ua/Society/116839).